

**Karlsborgs
kommun**

Finanspolicy

för Karlsborgs kommun

Fastställt av kommunfullmäktie 2005-09-26

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

1.	Inledning	
1.1	Finanspolicyns syfte och omfattning.....	2
1.2	Övergripande målsättning för finansverksamheten.....	2
2.	Organisation	
2.1	Samordning mellan kommunen och de kommunala bolagen.....	3
2.2	Ansvars- och befogenhetsfördelning.....	3
2.3	Ekonomienhetens finansfunktion.....	4
3.	Penninghantering	
3.1	Likviditetsplanering och rapportering.....	5
3.2	Betalningsströmmar.....	5-6
3.3	Saldohantering.....	7
4.	Placering	
4.1	Likviditetsförvaltning.....	8
4.2	Kapitalförvaltning.....	8
5.	Finansiering	
5.1	Kortfristig upplåning.....	9
5.2	Långfristig upplåning.....	9
5.3	Riskhantering.....	9
5.4	Försäkringsinstrument.....	10
5.5	Motparter.....	10
6.	Borgen.....	11

FINANSPOLICY FÖR KARLSBORGS KOMMUN

1. Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Finanspolicyn reglerar Karlsborgs kommuns hantering av finansiella frågor. Policyn omfattar mål och riktlinjer inom följande delområden:

- Organisation
- Penninghantering
- Placering
- Finansiering
- Borgen

1.2 Övergripande målsättning för finansverksamheten

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och effektivt sätt helt utan spekulativa syften.

Kommunen ska ha en god betalningsberedskap som grundar sig på egen likviditet, avtalade kreditmöjligheter och goda lånemöjligheter.

Medlen ska förvaltas så att god avkastning och betryggande säkerhet kan uppnås.

Inom ramen för denna policy och kommunallagens bestämmelser ska kommunens upplåning ske till lägsta möjliga kostnad.

Den övergripande målsättningen är att uppnå bästa möjliga finansnetto kombinerat med minsta möjliga risk.

2. Organisation

2.1 Samordning mellan kommunen och de kommunala bolagen

Bolagen ska enligt ägardirektiven fastställa en egen finanspolicy som i tillämpliga delar baseras på denna policy. Följande samordning av de finansiella frågorna ska ske mellan kommunen och de kommunägda företagen.

- Betalningsströmmarna (in- och utbetalningar) ska ske via ett gemensamt koncernkontosystem vilket är kopplat till en checkkredit. Detta beskrivs närmare under punkten 3.2. Ekonomisk ersättning sker enligt gällande avtal.
- De kommunägda bolagen ska genomföra all upplåning på finansmarknaden i enlighet med av fullmäktige fastställd borgensram samt respektive bolags finanspolicy - se punkten 2.2.
- Kommunens Ekonomienhet ska vid behov bistå de kommunala bolagen i finansiella frågor - exempelvis upphandling av lån. Ekonomisk ersättning sker enligt gällande avtal.

2.2 Ansvars- och befogenhetsfördelning

För kommunens finansiella verksamhet ska följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla:

Kommunfullmäktige beslutar om övergripande riktlinjer för kommunen (policy-dokument mm) och de kommunägda bolagen (ägardirektiv). Kommunfullmäktige fastställer kommunens finansiella mål samt ramar för upplåning och borgen. Kommunens upplåning fastställs årligen i samband med årsbudgeten samt därpå följande beslut om eventuella tilläggsanslag.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning. Inom ramen för kommunfullmäktiges delegation beslutar styrelsen om: upplåning, placering av medel, externa förvaltningsuppdrag, förvaltning av andra organisationers medel mm.

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation, **Ekonomienheten**, svarar för genomförandet av den finansiella verksamheten –se punkt 2.3 nedan.

De kommunala nämnderna/förvaltningarna ska i sin verksamhet följa reglerna i denna finanspolicy.

De kommunägda företagen ska fastställa en finanspolicy som i tillämpliga delar ska baseras på denna policy, avtal och ägardirektiv.

I övrigt gäller vad som anges i fastställda reglementen, delegationsbeslut och tillämpningsföreskrifter.

2.3 Ekonomienhetens finansfunktion

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation svarar genom ekonomienheten för kommunens finansfunktion vilket innebär följande:

- Placering av kommunens likviditet
- Verkställa upplåning
- Bevaka utvecklingen på de finansiella marknaderna
- Vid behov bistå de kommunägda bolagen i finansiella frågor (t ex upphandling av lån)
- Administration och samordning av kommunkoncernens betalningsströmmar genom koncernkontosystemet (omfattar även de kommunägda företagen)
- Övergripande ansvar för kommunens finansiella verksamhet

3. Penninghantering

Kommunen ska ha en effektiv penninghantering som säkerställer kommunens krav på tillfredsställande betalningsberedskap och ett optimalt räntenetto. Ekonomienheten svarar för planering och förvaltning av kommunens likviditet.

3.1 Likviditetsplanering och rapportering

Ekonomienheten svarar för likviditetsplanering i samråd med ekonomer och övriga handläggare på kommunens förvaltningar. Vid större projekt ska ekonomienheten hållas fortlöpande informerad om kommande ut- och inbetalningar.

Baserat på erfarenhet och nytillkommen information gör ekonomienheten fortlöpande bedömningar med syfte att belysa:

- Olika aktiviteters effekter på likviditeten
- Betalningsberedskapen på lång och kort sikt
- Bedömning av upplånings- respektive placeringsbehov
- Finansnettots utveckling
- Effektivisering av betalningsströmmarna för optimerad avkastning

Kommunfullmäktige informeras regelbundet om likviditetsutvecklingen i samband med de ekonomiska delårsrapporterna.

Större avvikelser och oförutsedda svängningar ska rapporteras omgående till kommunstyrelsen.

3.2 Betalningsströmmar

De årliga in- och utbetalningarna uppgår för närvarande till drygt 300 mnkr. Det är därför nödvändigt att rutinerna för hantering av betalningsströmmarna blir så effektiva som möjligt. En rationell och effektiv kravverksamhet ska bedrivas. Leverantörsfakturor och övriga utbetalningar ska handläggas så snabbt som möjligt (minimerad attest- och registreringstid). Målet är att frigöra kapital d v s minska antalet dagar i inbetalningskedjan och maximera antalet dagar i utbetalningskedjan.

Inbetalningarna består till 75 % av skatteintäkter och statsbidrag. Regelverket för övriga inbetalningar såsom avgifter och hyror mm är lättare att påverka. För att frigöra kapital i inbetalningskedjan ska följande principer följas:

- Inbetalning ska ske i så nära anslutning som möjligt till tjänstens utförande eller varans leverans. Arbeten som pågår under längre tid ska debiteras á conto.

- Statsrekvisitioner ska lämnas i rätt tid. Möjlighet till delutbetalningar under pågående prestationsperiod bör undersökas med slutreglering snarast efter det att definitivt underlag finns.
- Kredittid till kund ska inte uppgå till mer än 30 dagar från fakturadagen.
- Datum då betalning ska vara kommunen tillhanda anges på fakturan.
- Betalningspåminnelse ska skickas efter 7 dagar.
- Påminnelseavgift som inte betalats kommer att läggas till vid nästa ordinarie faktureringsstillfälle (information om detta kommer att delges kommunens kunder).
- Vid försenad betalning ska dröjsmålsränta tas ut enligt räntelagen.
- Inkassokrav ska alltid skickas 10 dagar efter påminnelsen.
- Avgift för betalningspåminnelse och inkassokrav ska debiteras enligt inkassolagen.
- Amorteringsplaner ska kunna beviljas om det finns rimliga utsikter till att gäldenären infriar denna.
- Ansökan om betalningsföreläggande ska göras hos inkassoföretag eller direkt hos kronofogdemyndigheten 4 dagar efter angiven tidsfrist i inkassokravet.

Löner och arbetsgivaravgifter svarar för ca 60 % av kommunens utbetalningar. Arbetsgivaravgifter och preliminärskatter är poster som i dag regleras mot kommunal-skatteinbetalningarna och är därmed inte speciellt påverkbara. Leverantörsfakturer och övriga utbetalningar är ur kapitalbindningssynpunkt möjliga att påverka i större utsträckning. För att frigöra kapital ska följande principer följas:

- Kredittid bör alltid räknas efter fakturans ankomstdag.
- Faktura- och expeditonsavgift bör inte accepteras.
- Fakturer med kassarabatt ska prioriteras så att betalning sker i tid och rabatter därmed utnyttjas.
- Vid upphandling och entreprenader ska betalningsplanen styras så att rimliga villkor uppnås.
- Oskäliga dröjsmålsräntor ska inte accepteras.

3.3 Saldohantering

Målsättningen är att alla inbetalningar, som inte behövs för utbetalningar, ska göras räntebärande så snabbt som möjligt. Samtliga betalningsflöden samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

Kommunens nämnder/förvaltningar och de kommunägda bolagen ingår i koncernkontosystemet. Nämnderna/förvaltningarna får inte utan ekonomienhetens tillstånd öppna andra konton. Genom koncernkontot kvittas in- och utbetalningar mot varandra. Därigenom undviks kortfristig upplåning och koncernen erhåller en bättre förräntning på sina likvida medel.

För att öka personalen säkerhet (stöld och hot), minska risken för förskingring samt effektivisera administrationen ska antalet kontantkassor minimeras. Avgiftsbelagd service gentemot invånarna kan ibland kräva hantering via kontantkassa t ex badverksamheten på Molidens fritidsanläggning. Kontantkassorna ska redovisas regelbundet och alltid inför ett årsskifte.

Rena handkassor som administreras av förvaltningarna ska reduceras med målsättningen att på sikt helt eliminera denna typ av likviditetshantering. Administrationen är mycket kostsam och betalningsflödena kan lösas på annat sätt genom att styra upp beställningsrutiner mm.

4. Placering

Kravet på säkerhet i kommunens medelsplacering innebär att kredit-, ränte- samt likviditetsriskerna för olika placeringsformer ska minimeras. Vid placering av kommunens medel ska lågt risktagande kombinerat med bästa möjliga förräntning eftersträvas.

Förvärv och avyttring av räntebärande värdepapper (såsom certifikat, statsskuldväxlar och obligationer etc) får ske genom svenska banker, kreditmarknadsbolag och av finansinspektionen godkända fondkommissionärer samt av Kommuninvest i Sverige AB.

Placering i aktier, andelar eller strukturerade lån (t ex aktieindexlån) får inte ske. Detsamma gäller placeringar i lån med efterställd betalning (förlagsbevis eller liknande).

Kommunen ska inte ta några valutarisker vid placering av likviditeten. Endast placering i svensk valuta får förekomma. Likviditetsriskerna begränsas genom likviditetsplanering och val av placeringsformer/värdepapper som vid var tidpunkt kan disponeras/säljas.

Likvida medel som erhålles genom försäljning av anläggningstillgångar ska normalt användas till att lösa lån, göra extra amorteringar eller finansiella investeringar.

4.1 Likviditetsförvaltning

Kortsiktiga placeringar avser förvaltning av den likviditet som ska användas för kommande utbetalningar eller utgöra buffert vid tillfälliga störningar i likviditetsflödet. Tillfälliga överskott av likvida medel bör placeras så att bästa möjliga avkastning uppnås samtidigt som säkerheten inte åsidosätts.

4.2 Kapitalförvaltning

Kommunfullmäktige kan fastställa att del av likviditeten ska användas för långfristiga ändamål (kapitalförvaltning) och placeras enligt andra regler än vad som gäller för likviditetsförvaltningen. I de fall extern förvaltning förekommer ska förvaltaren i avtal förbinda sig att inte placera medel i strid med denna policy.

Kommunen får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär ett risktagande för den egna finansverksamheten. Särskilda riktlinjer har upprättats för de stiftelser (donationsfonder) som förvaltas av kommunen.

Långfristig utlåning får inte ske utan särskilt beslut av kommunfullmäktige. Målsättningen är att sådan utlåning ska undvikas och att nuvarande utlåning avvecklas över tid.

Upplåning till de kommunägda företagen sker på den öppna marknaden efter att borgensåtagande beslutats enligt punkt 6 – se nedan. Ekonomienheten bistår de kommunala bolagen vid behov.

5. Finansiering

Kommunens finansiering ska ske med beaktande av den lånevolym (långfristig upplåning) som kommunfullmäktige fastställt i årsbudgeten eller genom särskilt beslut t ex tilläggsanslag. Vid upplåning och skuldförvaltning ska låg risk i kombination med låga förvaltningskostnader alltid eftersträvas.

5.1 Kortfristig upplåning

Den kortfristiga upplåningen ska tillgodose betalningsberedskapen när kassalikviditeten inte är tillräcklig. Upplåningen sker i huvudsak via checkkredit som är kopplad till det gemensamma koncernkontosystemet (kommunen och dess bolag). Ekonomichefen fattar beslut om fördelning av kreditlimitgränser i enlighet med delegation.

Upplåningsåtgärd som syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst får inte ske.

5.2 Långfristig upplåning

Den långfristiga upplåningen beslutas årligen i samband med att kommunfullmäktige fastställer årsbudgeten. Ytterligare beslut i form av tilläggsanslag etc kan även påverka den årliga låneramen.

Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy. Upplåning via olika former av rentingavtal är inte tillåtet.

Beslut och undertecknande av lånehandlingar ska ske i enlighet med gällande delegationsordning samt reglemente.

5.3 Riskhantering

Målsättningen är att finansförvaltningen ska tillförsäkra kommunen en god betalningsberedskap. För att begränsa riskerna och säkerställa likviditetstillgången gäller följande:

- Den genomsnittliga återstående löptiden av utestående lån får inte understiga 2,5 år. Samtliga lån måste kunna återbetalas inom 15 år utan extra kostnad.
- Högst 40 % av lånestocken får falla till betalning inom den närmast rullande 12-månaders perioden.
- Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vara lägst 1 år och högst 5 år.
- Kommunen ska inte ta några valutarisker vid nyupplåning. I huvudsak ska all upplåning ske i svensk valuta. Eventuell upplåning i utländsk valuta ska försäkras enligt punkten 5.4 – se nedan.

5.4 Försäkringsinstrument

Kommunen kan ingå sedvanliga, på finansmarknaderna förekommande avtal, i syfte att minska och/eller sprida de med upplåningen förekommande riskerna.

Kommunen får använda swappar, ingå terminskontrakt samt förvärva optioner under förutsättning att de motparter som används uppfyller Moody's rating Aaa eller Standard Poors rating AAA, d v s högsta tänkbara rating. Vid upplåning via Kommuninvest i Sverige AB där försäkringsinstrumentet användes godtages den prövning av motpartsrisk som gjorts av kommuninvest.

5.5 Motparter

Upplåning får ske genom:

- Kommuninvest i Sverige AB (publ.)
- Europiska investeringsbanken (EIB)
- Nordiska investeringsbanken (NIB)
- Svensk Exportkredit (SEK)
- Svensk bank eller från svenska finansinstitut/försäkringsbolag
- Utländsk bank om upplåning sker med tillämpning av svenskt lag och svensk lånedokumentation

6. Borgen

Huvudregeln är att borgen endast lämnas till av kommunen ägda bolag. Ändamålet för investeringen bör vara ökad avkastning och/eller sänkta driftkostnader. Borgensram för respektive bolag fastställs fortlöpande av kommunfullmäktige.

Att gå i borgen innebär ett långsiktigt risktagande. Kommunen har en restriktiv inställning till borgensåtagande för andra låntagare och ändamål än ovan nämnda. Kommunens långsiktiga strategi är att helt avveckla andra borgensåtaganden än de som givits till de kommunala bolagen.

Undantag kan beviljas under förutsättning av investeringen är av strategiskt intresse för kommunen. Denna typ av borgensåtagande ska om möjligt vara återförsäkrat genom inteckning i inventarier eller fastigheter i gäldenärens ägo.

Beslut och undertecknande av borgen ska ske i enlighet med gällande delegationsordning samt reglemente. Verkställighet får ske först efter att fullmäktiges beslut vunnit laga kraft.